

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 348/2016-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietrahov a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 240/04, postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 17 CoE 52/2011-33 z 30. marca 2012 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 ECdo 9/2013 z 25. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 240/04, postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 CoE 52/2011-33 z 30. marca 2012 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 ECdo 9/2013 z 25. marca 2015.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že v exekučnom konaní začatom na základe návrhu sťažovateľa ako oprávneného, ktorým sa proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinná“), domáhal vymoženia pohľadávky v sume 16 596,96 € s príslušenstvom na základe exekučného titulu – platobného rozkazu okresného súdu č. k. 42 Rob 35/04-13 z 27. januára 2004, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 18. februára 2004 – bol okresnému súdu 20. augusta 2010 doručený návrh súdneho exekútora na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) odôvodnený tým, že „v priebehu exekúcie bol Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 K/1/04-105

zo dňa 07. 12. 2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 04. 10. 2006, vyhlásený konkurz na majetok povinného. Uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 32 Exre/2020/2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24. 5. 2010 súd vymazal povinného z Obchodného registra. Výmazom z Obchodného registra povinný stratil právnu subjektivitu a teda i právo byť účastníkom konania.“.

Na základe uvedeného návrhu okresný súd prvým výrokom uznesenia č. k. 35 Er 240/04-18 zo 14. októbra 2010 (vydaným vyšším súdnym úradníkom) rozhodol, že exekúciu vyhlasuje za neprípustnú a túto zastavuje, druhým výrokom sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 51,34 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia a tretím výrokom rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov exekučného konania. Prvý a tretí výrok uvedeného uznesenia okresného súdu nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť 23. februára 2011 (kópia tohto uznesenia tvorí prílohu sťažnosti, pozn.).

Proti druhému výroku uvedeného uznesenia okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie *„navrhujúc ho zmeniť a náhradu trov exekúcie uložiť zodpovednému subjektu, ktorým je štát Slovenská republika v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti SR, nakoľko dôvodom pre zastavenie exekúcie nemohla byť skutočnosť, že povinný bol vymazaný z registra, ale že v dôsledku nesprávneho úradného postupu došlo k zrušeniu exekučného titulu a vec bola prevedená do oddelenia 27 Cb/19/2006“.*

Krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 47,26 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia, pretože *„nebolo preukázané, že za trovy potrebné na účelné vymáhanie návrhu možno považovať telekomunikačné poplatky a náklady na obálky a založenie spisovej zložky“.* Krajský súd zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov ani súdny exekútor nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom namietal, že „zo strany prvostupňového súdu ako aj odvolacieho súdu došlo k závažným procesnoprávnym a hmotnoprávnym pochybeniam majúcim za následok porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) ako aj porušenie práva rovnosti a diskrimináciou oprávneného zaviazaním ho zaplatiť exekútorovi trovy exekúcie za ničotné exekučné konanie od jeho počiatku“, ku ktorému pripojil „diplom k osvedčeniu právnického vzdelania“ pre účely preukázania „splnenia podmienky podľa §-241 ods. 1 veta druhá O. s. p.“.

Najvyšší súd listom sp. zn. 4 Cdo/193/2012 z 26. júla 2012 vrátil spis bez vydania rozhodnutia okresnému súdu, „pretože neboli splnené podmienky na predloženie spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky“, s tým, že „po odstránení uvedených nedostatkov spis opäť bude možné predložiť na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky“. Následne najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol, pretože „prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 239 O. s. p., nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O. s. p.“.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že «rozhodnutím o trovách exekúcie možno predovšetkým porušiť právo na súdnu ochranu oprávneného (sťažovateľa) v exekučnom konaní“, keďže «nečinnosťou a pasivitou exekútora, nekonajúceho efektívne a s urýchlením, nevyužívajúceho dôsledne prostriedky mu dané Exekučným poriadkom vznikla sťažovateľovi (oprávnenému) majetková škoda..., majetok povinného mu „ušiel“, takže v rámci exekučného konania začatého vydaním mu poverenia na vykonanie exekúcie dňa 4. 3. 2004 pre sťažovateľa nevymohol ani len 1,- Sk, a to aj napriek tomu, že povinný mal do vyhlásenia konkurzu na jeho majetok dňa 07. 12. 2004 (konanie č. k. 8 K/1/2004 na Krajskom súde v Bratislave) preukázateľne majetok a aktíva vo forme pohľadávok a cash flow pochádzajúceho z prenájmu nehnuteľností a pohľadávok z obchodného styku.».

Podľa názoru sťažovateľa „povinnosťou porušovateľa – Najvyššieho súdu SR – bolo vysporiadať sa s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva voči Slovensku (vo veci Hudáková a spol. proti Slovensku, 2010, vo veci Trančíková p. Slovensku, 2015),

vyhovieť dovolaniu sťažovateľa v celom rozsahu, dovolaním napadnuté rozhodnutia okresného a krajského súdu zrušiť a vec im vrátiť na ďalšie konania a ním vydané rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodniť“.

Sťažovateľ tvrdí, že „nemal vedomosť o tomto návrhu exekútora, nemohol sa k nemu vyjadriť, a tak... ovplyvniť rozhodnutie exekučného súdu vo svoj prospech (minimálne v časti rozhodnutia o trovách exekúcie v jeho prospech, pretože zastavenie exekúcie nezapríčinil, teda nespravodlivo nemohol byť zaviazaný k nemožnému plneniu – zaplateniu trov exekúcie exekútorovi... Toto pochybenie okresného súdu nenapravil ani Krajský súd v Bratislave vydaním zjavne svojvoľného uznesenia..., ktorým síce uznesenie okresného súdu v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov súdneho exekútora zmenil..., avšak sa dôsledne a ústavne konformne ex offo nevysporiadal s tým, že okresný súd v konaní vedenom pod č. k. 25 Er/240/2004 odňal sťažovateľovi možnosť riadne konať pred súdom..., a teda bol povinný napadnuté uznesenie okresného súdu... zrušiť v celosti, riadne a vyčerpávajúco v súlade s ust. §-u 157 ods. 2 O. s. p. a podľa §-u 167 ods. 2 O. s. p. presvedčivo a racionálne odôvodniť.“.

Okrem toho sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 35 Er 240/04 „nebol odstránený stav jeho právnej neistoty o výsledok exekučného konania... ako celku, keď jeho stav právnej neistoty, bezmocnosti a beznádeje, strádania o výsledok konania ako celku stále trvá už viac ako 11 a ½ roka“, ktorá „dĺžka exekučného konania bola a je prehnaná“, čo zakladá porušenie jeho práva „na prejednanie veci v primeranej lehote“.

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 240/04 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, postupom a uznesením krajského súdu č. k. 17 CoE 52/2011-33 z 30. marca 2012 bolo porušené základné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, právo na spravodlivé

súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 ECdo 9/2013 z 25. marca 2015 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, aby napadnuté uznesenie krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie, a aby sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 20 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že napriek tomu, že sťažovateľ má právnické vzdelanie a v konaní pred ním je zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou, ktorá koncipovala aj predmetnú sťažnosť, petit v spojení s odôvodnením sťažnosti nie je vymedzený jasne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby bolo možné jednoznačne určiť východisko pre rozhodnutie ústavného súdu o danej veci. Sťažnosť ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre mnohé dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľov nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016 a iné).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne

prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie:

- základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 240/04,

- základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a uznesením krajského súdu č. k. 17 CoE 52/2011-33 z 30. marca 2012 a

- základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 ECdo 9/2013 z 25. marca 2015.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takejto

sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03 a rozhodnutím aj Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Pokiaľ ide o exekučné konanie, ústavný súd už v minulosti vyslovil, že úlohou okresného súdu, ktorý je v exekučnom konaní exekučným súdom, je „dohliadať“ na exekučné konanie a v tomto konaní (ako jediný oprávnený) rozhodovať. Exekučný súd rozhoduje o návrhoch účastníkov exekučného konania predložených mu exekútorom, pričom v niektorých prípadoch má vzhľadom na obsah týchto návrhov Exekučným poriadkom ustanovenú lehotu na svoje rozhodnutie. Rozhodnutím o tom-ktorom návrhu účastníka exekučného konania sa jeho úloha v exekučnom konaní v podstate končí. Dĺžku trvania exekučného konania, ktoré začína dorúčením návrhu na vykonanie exekúcie exekútorovi a pokračuje niektorým zo spôsobov vykonávania exekúcie ustanovených vo štvrtej časti Exekučného poriadku, exekučný súd nemá ako ovplyvniť. Pre úplnosť však treba dodať, že pokiaľ ide o odklad, resp. o zastavenie exekúcie, za splnenia podmienok ustanovených § 56 a § 57 Exekučného poriadku môže exekučný súd v niektorých prípadoch rozhodnúť aj bez návrhu (m. m. III. ÚS 68/2013).

Vychádzajúc z uplatnenej argumentácie ústavný súd dospel k názoru, že sťažovateľ sa prostredníctvom sťažnosti snaží „dodatočne“ zvrátiť právne následky uznesenia okresného súdu č. k. 35 Er 240/04-18 zo 14. októbra 2010 (vydaného vyšším súdnym úradníkom) o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a o jej zastavení z dôvodu straty procesnej spôsobilosti povinnej (na ktorej majetok bol uznesením krajského súdu č. k. 8 K 1/04-105 zo 7. decembra 2004 vyhlásený konkurz a ktorá bola uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 32 Exre 2020/2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. mája 2010, vymazaná z obchodného registra), ktoré vzhľadom na to, že sťažovateľ proti nemu nepodal dostupný opravný prostriedok – odvolanie, nadobudlo právoplatnosť ešte 23. februára 2011.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nie je možné využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii. Sťažnosť je prípustná, ak vychádzajúc z okolností konkrétneho prípadu a napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, m. m. IV. ÚS 21/02).

Ak ústavný súd pokladá podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť za neprípustnú, pokiaľ navrhovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje, tak o to viac musí sťažnosť ako neprípustnú odmietnuť, ak navrhovateľ ani neuplatnil svoje práva ustanoveným spôsobom (m. m. III. ÚS 175/03).

Podľa názoru ústavného súdu takéto správanie sťažovateľa, ktorý bol o možnosti podať riadny opravný prostriedok okresným súdom riadne poučený, odporuje zásade „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá vo svojej podstate znamená, že práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

Keďže v okolnostiach daného prípadu bol necelý rok po začatí exekučného konania na majetok oprávnenej vyhlásený konkurz, v tejto súvislosti ústavný súd odkazuje aj na relevantnú judikatúru najvyššieho súdu, ktorý vyslovil:

„Účelom exekučného aj konkurzného konania je uspokojenie práv veriteľov. Tieto konania však nemôžu prebiehať paralelne. Súbeh právnych predpisov, či už hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy rieši ustanovenie § 66e ods. 2 ZKV, podľa ktorého zákon o konkurze a vyrovnaní ma prednosť pred inými právnymi predpismi, ak upravujú tie isté práva ako iný predpis. Keďže zákon o konkurze a vyrovnaní ustanovuje, že aj exekučné konanie sa prerušuje ex lege dňom vyhlásenia konkurzu, je irelevantné, v ktorej fáze sa exekučné konanie nachádza. Zákon o konkurze a vyrovnaní nešpecifikuje žiadnu fázu

exekučného konania, na ktorú by sa účinky vyhláseného konkurzu nevzťahovali (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. Obdo V 74/2002 z 1. januára 2005)“.

„Procesnoprávnym dôsledkom vyhlásenia konkurzu (§ 47 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov) je skutočnosť, že v prerušených konaniach možno pokračovať len na návrh správcu, pričom správca sa podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu. Obchodná spoločnosť nadobúda spôsobilosť byť účastníkom konania svojim vznikom, t. j. momentom zápisu tejto obchodnej spoločnosti do obchodného registra (§ 19 OSP). Spôsobilosť byť účastníkom konania v prípade obchodných spoločností spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra (§ 68 ods. 1 OBZ). Vyhlásením konkurzu na majetok obchodnej spoločnosti tejto nezaniká spôsobilosť mať práva a povinnosti ale zaniká jej procesná spôsobilosť, t. j. zaniká jej schopnosť samostatne konať v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Táto procesná spôsobilosť prechádza zo zákona na správcu konkurznej podstaty ustanoveného súdom na základe zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vyhlásením konkurzu sa zo zákona prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, a to bez ohľadu na nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia o vyhlásení konkurzu a bez ohľadu na doručenie rozhodnutia. V konaniach možno pokračovať len na návrh správcu a podaním návrhu na pokračovanie v konaní sa správca stáva účastníkom konania namiesto úpadcu“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 M Cdo 16/2014 z 1. apríla 2015).

Preskúmaním prvého výroku uznesenia okresného súdu č. k. 35 Er/240/04-18 zo 14. októbra 2010 a s ním súvisiaceho odôvodnenia ústavný súd dospel k názoru, že hoci s ním sťažovateľ nesúhlasí, práve toto rozhodnutie vyvracia názor, že stav právnej neistoty sťažovateľa v napadnutom konaní „ako celku stále trvá už viac ako 11 a ½ roka“. Na základe uvedeného zistenia ústavný súd dospel k záveru, že v čase doručenia mu sťažnosti bolo o návrhu súdneho exekútora zo strany okresného súdu právoplatne rozhodnuté, a teda k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 240/04 už nemohlo reálne dochádzať. Z uvedeného dôvodu sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom a uznesením krajského súdu

Ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k napadnutému postupu a uzneseniu krajského súdu, ktorým sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 47,26 €, pretože „*nebolo preukázané, že za trovy potrebné na účelné vymáhanie návrhu možno považovať telekomunikačné poplatky a náklady na obálky a založenie spisovej zložky*“, sa v celom odôvodnení sťažnosti (približne 18 strán podrobne opisujúcich priebeh konaní, ich hodnotenie a vecnú argumentáciu) nenachádza čo i len jediná dostatočne konkrétna a určitá ústavnoprávne relevantná námietka, ktorá by mala svedčať v prospech záveru o ich porušení.

Ústavný súd preto opätovne pripomína, že v zmysle svojej konštantnej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové

a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00).

Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (II. ÚS 56/05).

Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 22410/93, Reports 1997-V). Právo na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jej priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy).

Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09). Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu aj intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd sťažovateľov (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09, III. ÚS 337/2013).

Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak nimi predložené sťažnosti signalizujú, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)].

Vo veci sťažovateľa však o takýto výnimočný prípad celkom zjavne nejde.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že úsilie o hľadanie spravodlivosti by nemalo spočívať v komplikovanom riešení banalít, ako to je v danom prípade, keď predmetom „sporu“ sú trovy exekúcie v sume 47,26 €. Predstava, že by sa ich zaplatenie mohlo materiálne dotknúť niektorého z ústavou alebo medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa, je absurdná, pretože len náklady spojené s prevzatím právneho zastúpenia a so spísaním a podaním sťažnosti ústavnému súdu mnohonásobne prevýšia sumu, ktorá je v okolnostiach daného prípadu pre sťažovateľa „v hre“.

Preskúmaním napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkových okolností konkrétneho prípadu, svoje rozhodnutie odôvodnil zrozumiteľným a dostatočne logickým spôsobom, nepopierajúc pritom účel a zmysel aplikovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a Exekučného poriadku, preto jeho závery možno z ústavnoprávneho hľadiska považovať za akceptovateľné a udržateľné.

Skutočnosť, že sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nesúhlasí, sama osebe nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Všeobecný súd totiž nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd

je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

Keďže pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a uznesením krajského súdu č. k. 17 CoE/52/2011-33 z 30. marca 2012, ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, odmietol ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu

Je nepochybné, že do obsahu práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní (II. ÚS 249/05, III. ÚS 171/06 III. ÚS 307/07, III. ÚS 240/09).

Samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania však patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu

ako dovolacieho súdu, a nie ústavného súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania najvyšší súd ani nemá právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci.

To znamená, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 ods. 1 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v odseku 1 pod písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia (podľa v súčasnosti účinného § 237 ods. 2 OSP dovolanie podľa odseku 1 nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu, pozn.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 OSP.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa neodmietol zaoberať mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľa, ktorým napadol uznesenie odvolacieho súdu, jeho dovolanie riadne preskúmal, a to nielen zo zreteľom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP, ale aj prípadné ďalšie vady konania podľa § 237 OSP, ktoré však nezistil, a keďže prípustnosť dovolania nebolo možné vyvodiť ani z § 239 OSP, následne sformuloval svoj právny záver o jeho odmietnutí. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto (na rozdiel od názoru sťažovateľa) nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na spravodlivý súdny proces. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil právne závery, ku ktorým dospel, a tie sú z ústavnoprávneho hľadiska udržateľné.

Možno teda uzavrieť, že napadnutý postup a uznesenie najvyššieho súdu 4 ECdo 9/2013 z 25. marca 2015 nevykazujú znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ani práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, a keďže v danom prípade neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi nimi, ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2016